(ONLINE) VELDBEVRAGING CULTUREEL - ERFGOEDSECTOR n.a.v. beleidsplanning ICE-organisatie

voorjaar 2017

KORTE INHOUD

1. WAT & WAAROM

Op 31 maart 2017 stuurde tapis plein vzw alle erkende erfgoedorganisaties een intentiebrief, waarin werd aangegeven dat tapis plein vzw de daaropvolgende maanden invulling zou geven aan de 'cultureel-erfgoedorganisatie die de cultureel-erfgoedwerking opneemt voor het immaterieel cultureel erfgoed', welke vermeld staat in het CED17. In deze intentiebrief werden de organisaties gevraagd hun interesse kenbaar te maken indien ze mee wilden bouwen aan deze nieuwe ICE-organisatie of in de netwerken ervan wilden participeren, maar ook welke noden en vragen er rond immaterieel cultureel erfgoed (ICE) leven, en hoe de ICE-organisatie zich hier in de toekomst best tegenover positioneert; waar prioritair dient op worden ingezet (o.m. ook i.h.k.v. het immaterieelerfgoed.be), enz.

De erfgoedorganisaties werden gevraagd een **online bevraging** in te vullen, waarop tapis plein 43 reacties ontving van respectievelijk 16 musea, 6 archieven, 12 erfgoedcellen, 5 expertisecentra en 4 andersoortige organisaties (o.a. OKV, erfgoedbibliotheek H. Conscience). Volgend op deze bevraging, ging tapis plein met verschillende van deze organisaties ook nog individueel in gesprek i.h.k.v. het beleidsplanningstraject.

2. HOE

De antwoorden op enkele van de kwantificeerbare vragen uit de online bevraging, werden verwerkt in een cijfermatig rapport (zie verder). Antwoorden werden waar mogelijk, en indien relevant, per deelsector uitgesplitst. Zo werd bekeken waar noden en vragen precies liggen, en waarop de ICE-organisatie in de toekomst kan inspelen met haar werking en m.b.t. immaterieelerfgoed.be.

3. RESULTATEN EN ANALYSE

Welke verwachtingen leven er in de CE-sector t.a.v. de werking van de ICE-organisatie?

De cultureel-erfgoedsector verwacht van de ICE-organisatie dat deze *zowel* de **standaarden voor ICE-werking** in Vlaanderen uitzet (58,14%) als **experimenteel tewerk** gaat (41,86%): de ICE-organisatie zal binnen haar werking dus aandacht moeten hebben voor beide verwachtingen.

Ongeveer 70% meent dat de ICE-organisatie **breed en ondersteunend** te werk moet gaan. Ongeveer 30% van de bevraagde respondenten stelt dat de ICE-organisatie net moet **focussen en prioriteiten** stellen.

Iets meer dan de helft van de respondenten (51,16%) verwacht van de ICE-organisatie dat deze zich **dienstbaar opstelt en vanuit stakeholders en netwerken opereert**; net iets minder dan de helft (48,84%) verwacht dat de ICE-organisatie een **actieve koers uitzet en praktijkontwikkeling aanjaagt**. Maar, ook hier is de verdeling van de verwachtingen nagenoeg gelijk, en zou de ICE-organisatie m.a.w. op beide sporen moeten kunnen inzetten.

Bij welke van hun acties verwachten actoren in de CE-sector ondersteuning van de ICE-organisatie?

Over het algemeen wordt het **meest belang** gehecht aan ondersteuning bij

- verdiepende initiatieven binnen de werking *(36*zeer belangrijk/belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v. 1 van de 5 functies *(33*zeer belangrijk/belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(30*zeer belangrijk/belangrijk)*
- projecten *(27*zeer belangrijk/belangrijk)*

Minder belang wordt over het algemeen gehecht aan ondersteuning bij

- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap *(15*minder/niet belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v. 1/5 domeinen *(9*minder/niet belangrijk)*

Wanneer we deze resultaten uitsplitsen per actortype (deelsector), komen volgende verwachtingen in beeld:

Musea (16) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- verdiepende initiatieven binnen de werking *(15*belangrijk/zeer belangrijk)*
- projecten *(11*belangrijk/zeer belangrijk)*
- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap *(10*belangrijk/zeer belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v 1 van de 5 functies *(10*belangrijk/zeer belangrijk)*

Archieven (6) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- projecten *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- werking ICE i.k.v de 5 functies *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verdiepende initiatieven binnen de werking *(4*belangrijk)*
- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap *(4*belangrijk)*

Erfgoedcellen (12) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- verdiepende initiatieven binnen de werking *(11*belangrijk/zeer belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v 1 van de 5 functies *(9*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(9*belangrijk/zeer belangrijk)*
- projecten *(8*belangrijk/zeer belangrijk)*

Opvallend is dat de erfgoedcellen zo goed als geen vraag hebben naar ondersteuning bij samenwerking met specifieke ICE-gemeenschappen *(8*minder/niet belangrijk)*, en dat er weinig belangstelling is voor ondersteuning i.h.k.v. de werking rond ICE m.b.t. domeinen of thema's.

Expertisecentra (5) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- werking ICE i.h.k.v. 1 van de 5 functies *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verdiepende initiatieven binnen de werking *(4*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(4*belangrijk/zeer belangrijk)*

Net als bij de erfgoedcellen wordt de ondersteuning bij samenwerking met specifieke ICE-gemeenschappen door een nipte meerderheid van de expertisecentra (3 van de 5) niet of minder belangrijk bevonden.

In welke vormen van ondersteuning heeft de CE-sector interesse?

Er wordt globaal genomen het meest uitgekeken naar ondersteuning in de vorm van:

- praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen
- praktijkuitwisseling en netwerken
- internationale expertise en voorbeeldpraktijken

Ook voor ondersteuning in de vorm van 'verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat' bestaat nog relatief veel interesse. De minste interesse gaat opvallend uit naar 'vorming'.

Welke prioriteiten ziet de CE-sector voor het digitaal platform immaterieelerfgoed.be?

De 43 respondenten uit de CE-sector schuiven volgende prioriteiten naar voren voor de toekomstige werking van www.immaterieelerfgoed.be (o.b.v. het aanduiden van max. 3 prioriteiten):

- informatie over ICE in Vlaanderen online breed en toegankelijk in beeld brengen *(26*)*

- informatie over erfgoedzorg en borgen van ICE vlot doorzoekbaar maken *(26*)*
- contactforum bieden voor actoren die rond ICE actief zijn/interesse hebben *(21*)*

Volgende acties blijken voor de respondenten binnen de brede CE-sector veel minder prioritair:

- activiteiten van gemeenschappen omtrent ICE in beeld brengen *(14*)*
- publieksactiviteiten omtrent ICE verzamelen en communiceren naar het brede publiek *(10*)*
- internationale voorbeeldpraktijken verzamelen en delen *(10*)*
- activiteiten van cultureel-erfgoedorganisaties omtrent ICE in beeld brengen *(8*)*

Wat zijn volgens de CE-sector de belangrijkste actiepunten vanuit de moderatie van het digitaal platform?

Volgens de respondenten dient vanuit de moderatie van het digitale platform prioritair ingezet te worden op (beide 30%):

- het proactief verzamelen, invoeren en zichtbaar maken van gegevens van een brede/diverse waaier aan gemeenschappen, organisaties en individuen
- het actief verbindingen leggen tussen allerlei mogelijke spelers (professionelen en vrijwilligers, roerend en immaterieel, diverse beleidsdomeinen, geografisch gespreide groepen clusteren, etc.)

In veel mindere mate komen volgende actiepunten naar boven:

- anderen (cultureel-erfgoedorganisaties en ICE-gemeenschappen) stimuleren en begeleiden bij het invoeren van gegevens door henzelf (11,63%)
- communicatie en sensibilisering naar het brede publiek (9,3%)
- het bruikbaar maken en ontsluiten (redactie, etc) van informatie vanuit de ingevoerde gegevens (9,3%)

4. CONCLUSIES

- De ICE-organisatie staat voor een uitdaging wat betreft het vinden van een evenwicht in de werking en algemene aanpak wegens uiteenlopende verwachtingen binnen de CE-sector.
- De cultureel-erfgoedsector kijkt vooral naar de ICE-organisatie voor ondersteuning bij hun werking rond ICE i.h.k.v. 1 van de 5 functies (cfr. cultureel-erfgoeddecreet)
- De uitdagingen die tapis plein vzw vanuit haar expertise ervaart en vaststelt rond immaterieel erfgoedwerking in de brede CE-sector en ICE in de samenleving, zijn niet altijd één-op-één met de resultaten van deze bevraging.
- Er is nood aan een digitaal platform dat als actief contactforum werkt, ICE breed en toegankelijk in beeld brengt en waar info over erfgoedzorg te vinden is.
- De CE-sector kijkt voor de ICE-werking voornamelijk uit naar ondersteuning in de vorm van praktijkuitwisseling, methodieken, netwerking, ook vanuit een internationale.

UITGEBREID RAPPORT

Op 31 maart 2017 stuurde tapis plein vzw alle erkende erfgoedorganisaties een intentiebrief, waarin werd aangegeven dat tapis plein vzw de daaropvolgende maanden invulling zou geven aan de 'cultureel-erfgoedorganisatie die de cultureel-erfgoedwerking opneemt voor het immaterieel cultureel erfgoed', welke vermeld staat in het CED17. In deze intentiebrief werden de organisaties gevraagd hun interesse kenbaar te maken indien ze mee wilden bouwen aan deze nieuwe ICE-organisatie of in de netwerken ervan wilden participeren, maar ook welke noden en vragen er rond immaterieel cultureel erfgoed (ICE) leven, en hoe de ICE-organisatie zich hier in de toekomst best tegenover positioneert; waar prioritair dient op worden ingezet (o.m. ook i.h.k.v. het immaterieelerfgoed.be), enz.

De erfgoedorganisaties werden gevraagd een **online bevraging** in te vullen, waarop tapis plein 43 reacties ontving van respectievelijk 16 musea, 6 archieven, 12 erfgoedcellen, 5 expertisecentra en 4 andersoortige organisaties (o.a. OKV, erfgoedbibliotheek H. Conscience). Volgend op deze bevraging, ging tapis plein met verschillende van deze organisaties ook nog individueel in gesprek i.h.k.v. het beleidsplanningstraject.

De antwoorden op de kwantificeerbare vragen uit de online bevraging, werden verwerkt in volgend rapport. De antwoorden van de respondenten werden waar mogelijk, en indien relevant, per deelsector uitgesplitst. Zo werd bekeken waar noden en vragen precies liggen, en waarop de ICE-organisatie in de toekomst kan inspelen met haar werking en m.b.t. immaterieelerfgoed.be.

RESPONDENTEN

Volgende 43 organisaties uit de cultureel-erfgoedsector reageerden op de online bevraging.

Musea

1. Red Star Line Museum
2. MAS
3. Stedelijk Museum Hoogstraten
4. Museum van Deinze en de Leiestreek
5. Yper Museum
6. Musea Brugge
7. vzw Bakkerijmuseum Walter Plaetinck Zuidgasthuishoeve
8. Wielermuseum Roeselare
9. Rubenshuis
10. Musea & Erfgoed Mechelen
11. 't Grom
12. Bokrijk
13. Museum Plantin-Moretus
14. Huis van Alijn
15. AGB Erfgoed - MIAT
16. Sportimonium

Archieven

1. CAVA (Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven)
2. Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
3. Provinciale Archiefdienst West-Vlaanderen
4. Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee
5. archiefbank
6. ADVN

Erfgoedcellen

1. Erfgoedcel Denderland
2. Erfgoedcel Brugge
3. Erfgoedcel Brugge
4. erfgoed zuidwest

5 Erfgoedcel Mijn-Erfgoed
6 Erfgoedcel k.ERF
7 Erfgoed Noorderkempen
8 Erfgoedcel Kempens Karakter
9 erfgoedcel Viersprong
10 COMEET Erfgoedcel Meetjesland
11 Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei
12 Erfgoedcel Brussel

Expertisecentra

1 Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur vzw
2 Het Firmament
3 CVAA
4 ETWIE
5 CAG

Andere

1 Alden Biezen
2 OKV
3 Erfgoedbibliotheek
4 Erfgoed Lommel vzw

DEEL I: VERWACHTINGEN T.O.V. DE ICE-ORGANISATIE

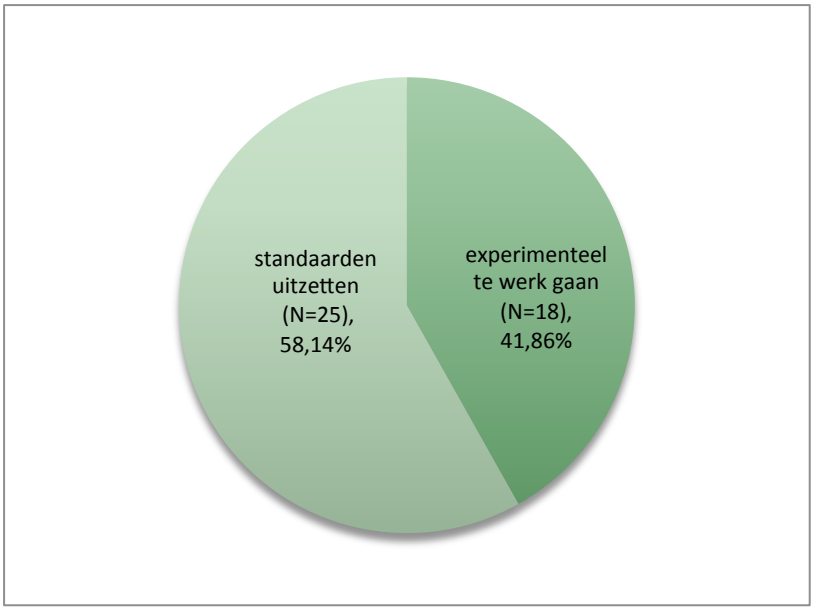
VRAAG 1

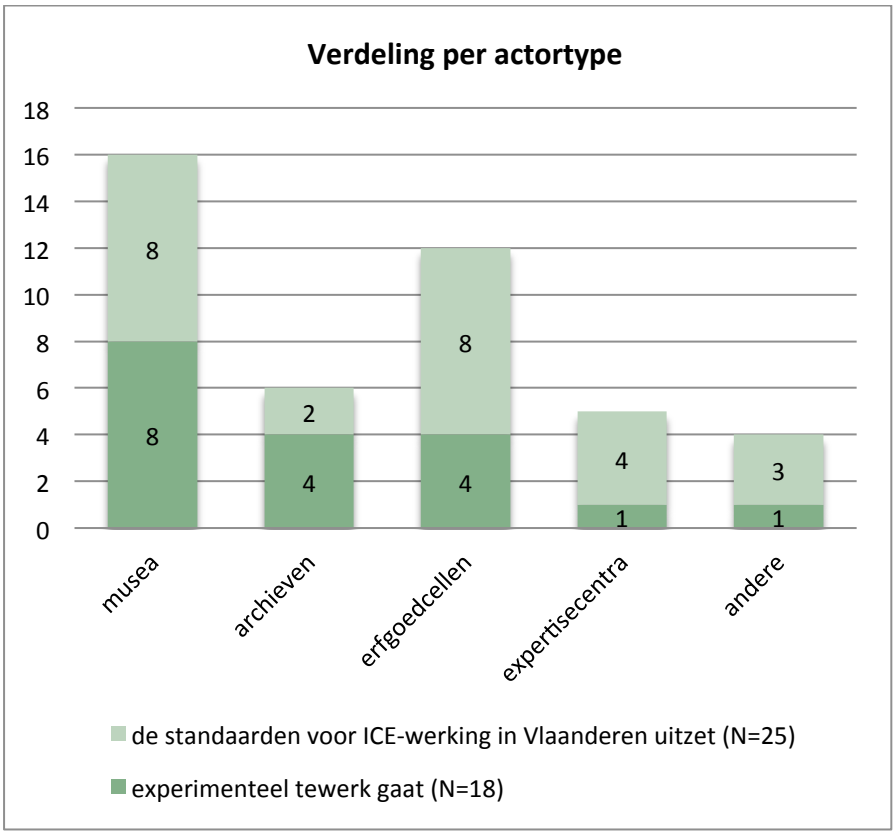
Van de ICE-organisatie verwacht je vooral dat ze …

… de standaarden voor ICE-werking in Vlaanderen uitzet.

… experimenteel tewerk gaat.

RESULTATEN

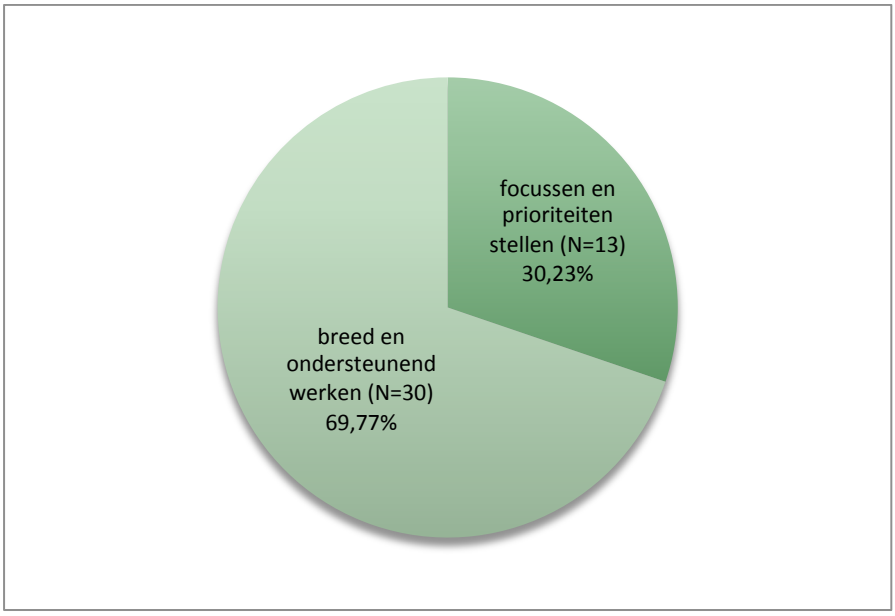
VRAAG 2

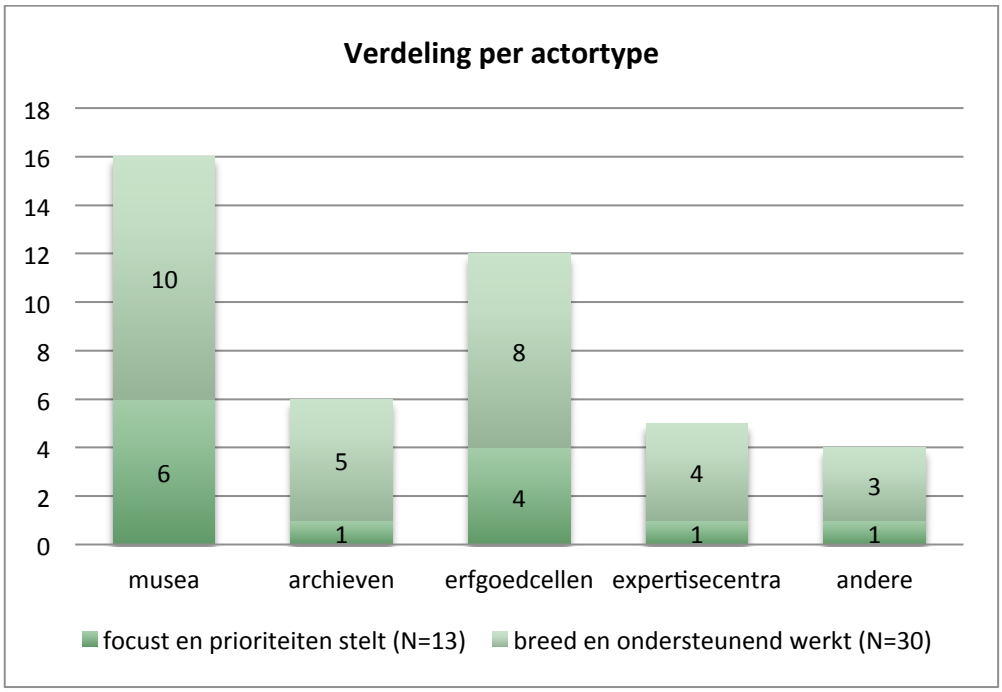
Van de ICE-organisatie verwacht je vooral dat ze…

… breed en ondersteunend werkt.

… focust en prioriteiten stelt.

RESULTATEN

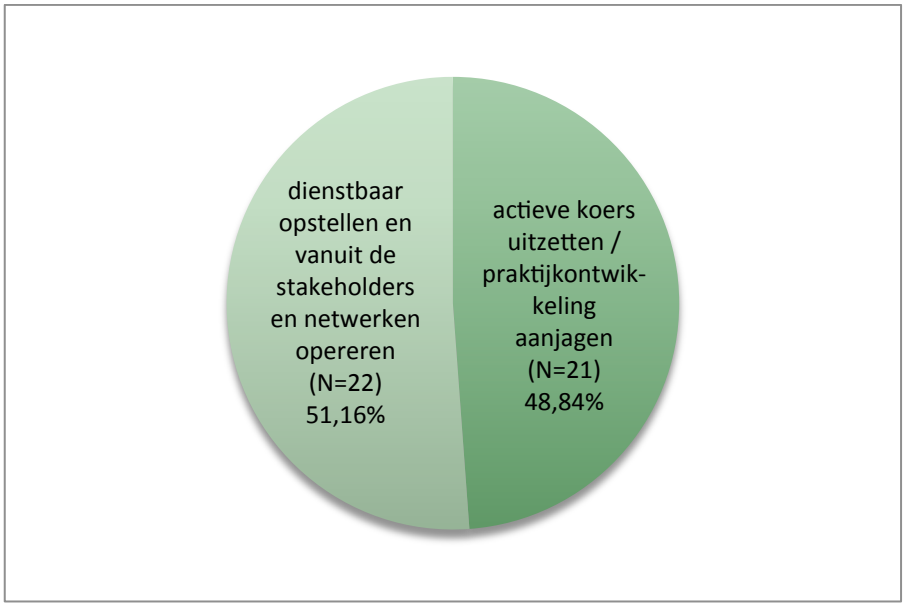
VRAAG 3

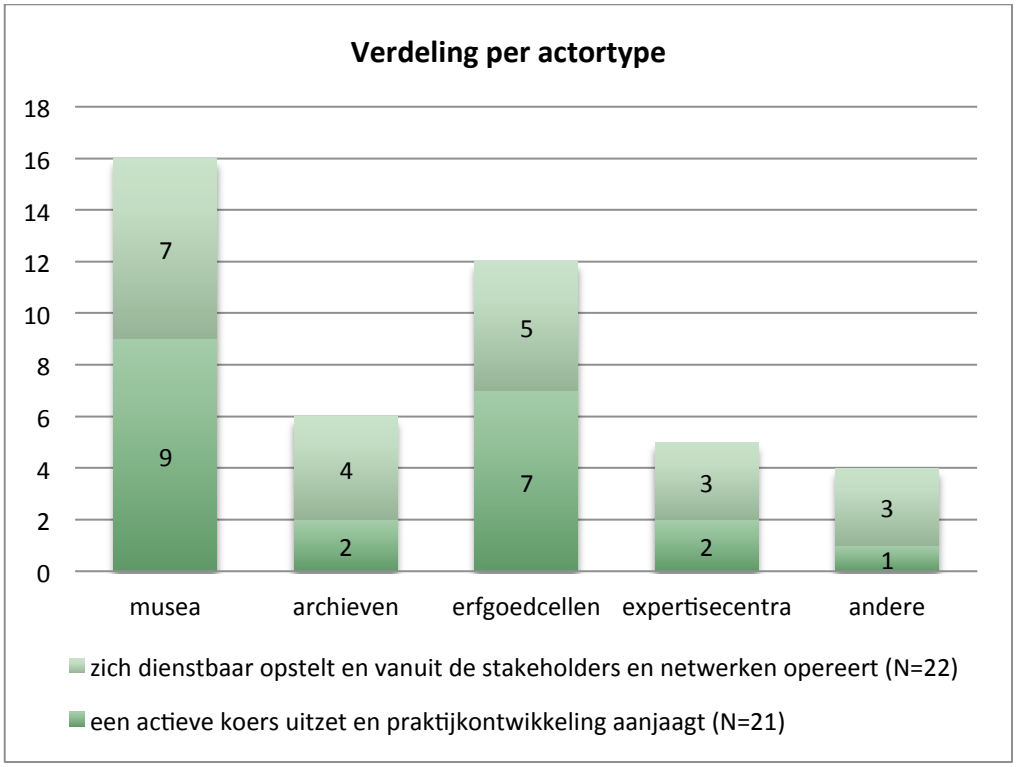
Van de ICE-organisatie verwacht je vooral dat ze…

… zich dienstbaar opstelt en vanuit de stakeholders en netwerken opereert.

… een actieve koers uitzet en praktijkontwikkeling aanjaagt.

RESULTATEN

ANALYSE

De cultureel-erfgoedsector verwacht van de ICE-organisatie dat deze *zowel* de **standaarden voor ICE-werking** in Vlaanderen uitzet (58,14%) als **experimenteel tewerk** gaat (41,86%): de ICE-organisatie zal binnen haar werking dus aandacht moeten hebben voor beide verwachtingen.

Ongeveer 70% meent dat de ICE-organisatie **breed en ondersteunend** te werk moet gaan. Ongeveer 30% van de bevraagde respondenten stelt dat de ICE-organisatie net moet **focussen en prioriteiten** stellen.

Iets meer dan de helft van de respondenten (51,16%) verwacht van de ICE-organisatie dat deze zich **dienstbaar opstelt en vanuit stakeholders en netwerken opereert**; net iets minder dan de helft (48,84%) verwacht dat de ICE-organisatie een **actieve koers uitzet en praktijkontwikkeling aanjaagt**. Maar, ook hier is de verdeling van de verwachtingen nagenoeg gelijk, en zou de ICE-organisatie m.a.w. op beide sporen moeten kunnen inzetten.

BIJKOMENDE REACTIES

- "…het goed zijn om steun te krijgen in onze zoektocht naar **een visies op het statuut van mondelinge geschiedenis en biografisch (migratie) erfgoed** als al dan niet (im)materiële cultureel erfgoed (zit nu niet in 5 Unesco categorieën)."
- "Bij A. vind ik de keuze tussen 'focussen' en 'ondersteunend werken' een vreemde om te maken. Ik ga er van uit dat je voor de werking van de ICE-organisatie ook telkens prioriteiten zal moeten stellen, maar zie de uitwerking wel altijd als inhakend/ondersteunend naar een zo breed mogelijke groep betrokken actoren."
- "In principe verwacht ik van een centrale ICE-organisatie dat ze **spin in het web is**. Deze organisatie moet **voldoende bekend zijn met de praktijk en de eigenheid van de erfgoedgemeenschappen**. Vanuit een overzicht en ervaring, kan men noden **detecteren, methodes ontwikkelen, adviezen formuleren**, enz. Nu doet tapis plein nog te veel het omgekeerde, waardoor het te veel in het ijle werkt. Voor tal van erfgoedgemeenschappen is tapis plein te theoretisch. Voor tal van erfgoedbewarende organisaties sluit de werkwijze niet aan bij de vroegere 4 basisfuncties. Innovatieve werkmethodes zijn 'leuk', maar daar heb je in de praktijk bijvoorbeeld niets aan wanneer ze niet aansluiten bij de praktijk van alledag. Er is weliswaar afstemming nodig met de trekkers van de 5 domeinen, maar alleen om vanuit een overzicht te detecteren waar koppelingen mogelijk zijn en/of leemtes op te vullen (bv. ethiek, draaiboek voor begeleiding tot borgingsmaatregelen zoals nu aangemaakt door CAG, ...).
- We vinden bij k.ERF **experimenteren en op maat trajecten aanbieden** heel belangrijk. Ik heb experimenteel te werk gaan niet als voorkeur aangeduid omdat ik denk dat experiment en veldwerk hand in hand gaan. Dat zulke experimenten best **door lokale erfgoedgemeenschappen, erfgoedcellen, ICE-gezinde gemeentes** worden uitgevoerd, i.s.m. partners. De ICE-organisatie kan **een kader bieden en heel wat (internationale) goede voorbeelden bundelen**.
- Voor ons is het **moeilijk om over een specifieke ICE-gemeenschap te spreken**. Het gaat meer om een gemeenschap die ideeën, concepten, idealen ... deelt. En die is moeilijk af te bakenen. Vb.: vakantiekolonies leven nog sterk in de collectieve herinnering, maar hoe definieer je dé gemeenschap rond vakantiekolonies? Idem met het concept coöperatie.
- Bij de eerste drie vragen van deze A-reeks vonden we het moeilijk om een eenduidig antwoord te formuleren, omdat de **antwoorden voor verschillende interpretaties vatbaar** zijn en afhankelijk van hoe je het bekijkt soms meerdere antwoorden logisch klinken en of samenhangen. Wat de vraag over de **ondersteuning** betreft, kunnen we meegeven dat **eigenlijk alle categorieën van toepassing** zijn: van de ondersteuning bij en de kennisdeling over het opzetten van een reuzendragerswerking tot de opname van ICE in de museumwerking (cf. beleidsplanning en collectieplanning). Dit kunnen we beter toelichten in een gesprek.
- Ik verwacht een **drempelverlagende aanpak** indien er vooral rechtstreeks met **ICE-gemeenschappen** wordt gewerkt, en een **technisch-inhoudelijke ondersteuning bij projecten in samenwerking met professionals**.
- Verder te bespreken in een **persoonlijk gesprek.**
- **Ondersteuning** om organisaties te doen **groeien in hun ICE-werking**
- Het Huis van Alijn beoogt vooral een samenwerking rond **methodieken, experiment, innovatie....Inhoudelijke expertise zit bij de erfgoedorganisaties** (thematische expertisecentra en musea)

- We vinden het belangrijk dat Tapisplein zich als expertisecentrum toespitst op het **methodologische, het opzetten van experimenten**,... De inhoudelijke expertise/werking (zowel functies als ICE-domeinen) moet ingebed zijn of blijven in het veld.
- We zien wel waar er mogelijkheden zijn op het vlak van ICE, maar hebben in het verleden hier niet voldoende gewicht aan kunnen geven owv tijdsgebrek. Zien jullie daar mogelijks verandering in doordat er op een andere manier ondersteuning of samenwerking zal zijn met de nieuwe ICE-organisatie? Hoeveel gewicht wordt er aan de 'inventaris' gegeven om het ICE waarvoor je werkt ook serieus te laten nemen? Daar hebben we nu als CVAa te weinig op ingezet. **Echt heel concrete input en samenwerking** is op dat vlak wat ons betreft zeer welkom.
- Rond de domeinen is het nog afwachten hoe het veld hertekend wordt, maar zoals het nu loopt met het netwerk vanuit de thematische insteken heb ik het als minder belangrijk aangeduid. Het lijkt me dan logischer van samen te werken met de thematische spelers, zoals bijv. nu rond natuur en universum met CAG.
- Vraag 4: ICE-veld is nog volop in beweging. Bijgevolg 'experimenteel': eerst moeten alle hoeken en kanten verkend worden (zeker voor de komende beleidstriode). Standaarden zijn meer een internationaal gegeven. Dit moet echter ook in de gaten gehouden worden. Vraag 5: "breed en ondersteunend": kerntaak t.o.v. andere organisaties. Vraag 6: midden tussen "actieve koers en praktijkontwikkeling" (wel duidelijke standpunten innemen) en "zich dienstbaar opstellen en vanuit de stakeholders en netwerken opereren" (de sector niet uit het oog verliezen).
- Veel lijkt me **afhankelijk te zijn van het soort organisatie of gemeenschap** waarmee gewerkt wordt en hoe die staan t.a.v. ICE
- Bij eerste vraag vinden we dat **experimenteel te werk gaan ook erbij kan**.
- We verwachten van de ICE-organisatie een open en **participatieve houding** t.a.v. de bestaande organisaties en expertisehouders in het erfgoedveld.
- ICE-trekkers hebben netwerken en expertise opgebouwd de voorbije jaren. Dit loopt goed en kan behouden blijven. Het zou efficiënt zijn indien de ICE-organisatie **aanvullend werkt tov de thematische domeinen** en een werking opzet rond **transversale lijnen en instellingen** (zoals collectiebeherende instellingen etc.) die momenteel nog niet betrokken worden bij het beleid.

DEEL II: BELANG VAN ONDERSTEUNING DOOR DE ICE-ORGANISATIE BIJ SOORTEN ACTIES

VRAAG

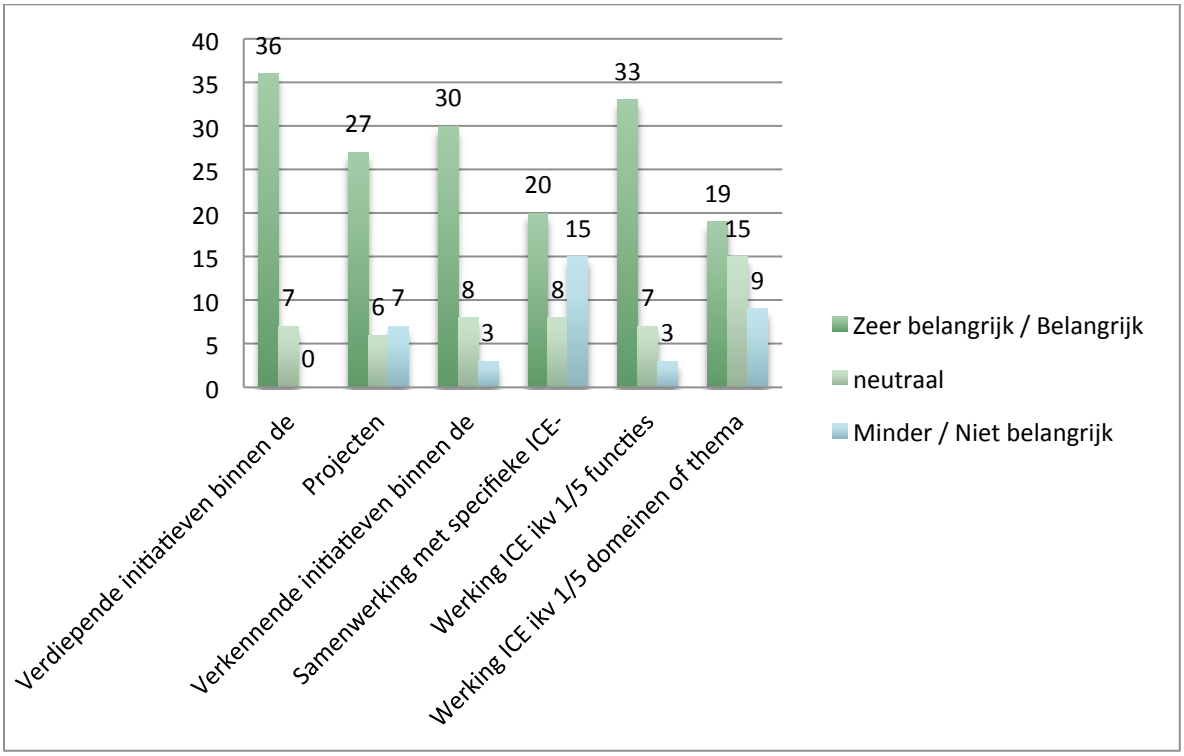
Duid bij elk soort actie aan hoe belangrijk je de ONDERSTEUNING van de ICE-organisatie daarbij vindt.

- verdiepende initiatieven binnen de werking
- projecten
- verkennende initiatieven binnen de werking
- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap
- werking ICE i.h.k.v. 1/5 functies
- werking ICE i.h.k.v. 1/5 domeinen

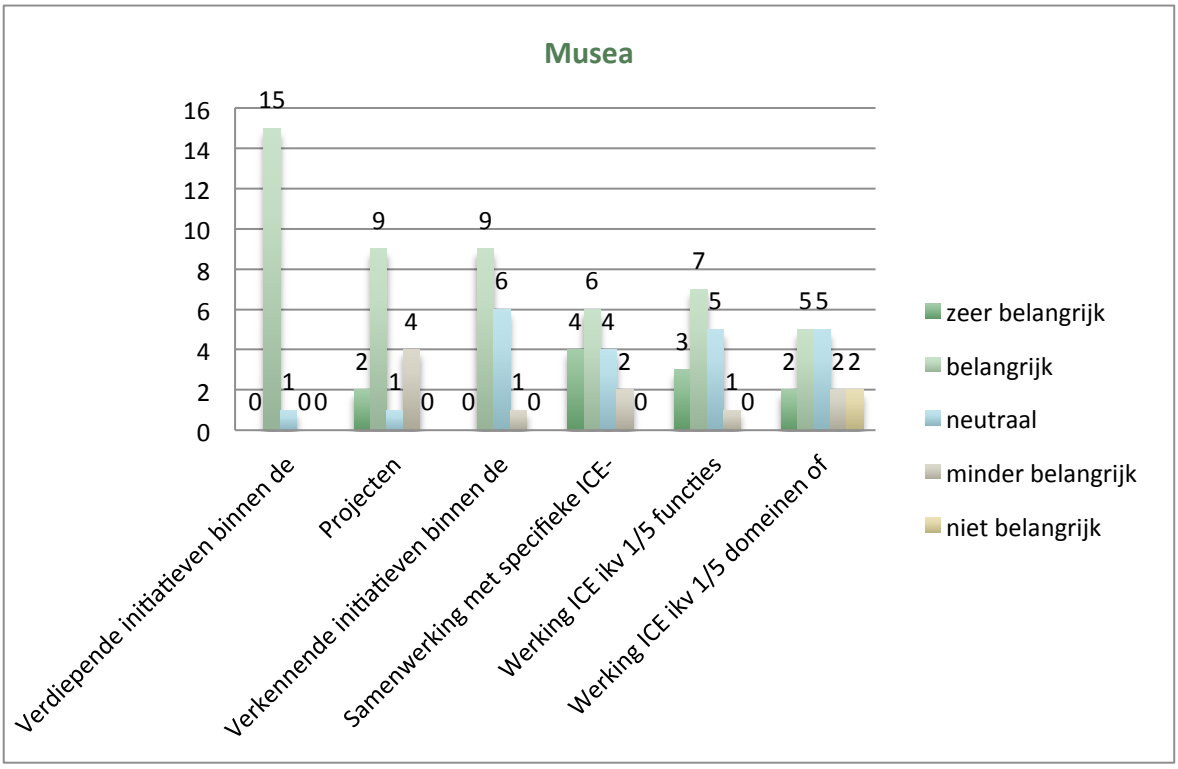
Antwoordopties: *zeer belangrijk – belangrijk – neutraal – minder belangrijk – niet belangrijk*

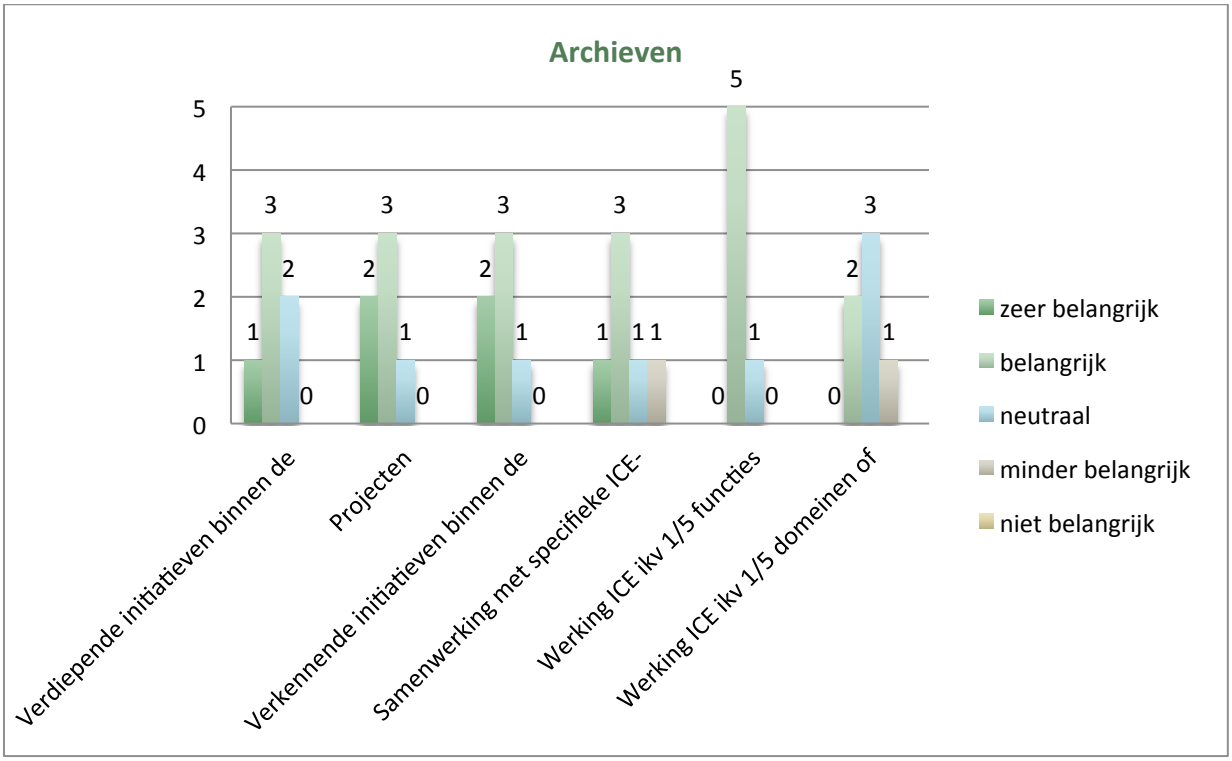
RESULTATEN

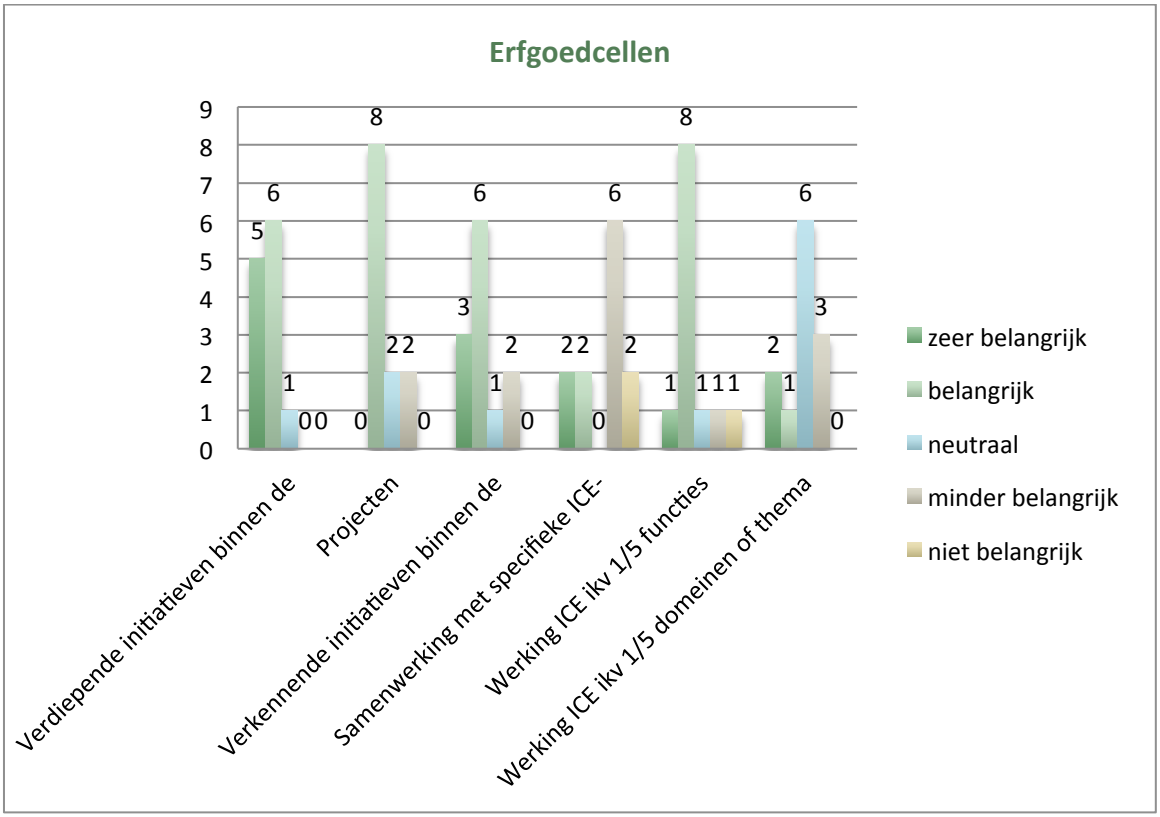
Algemeen

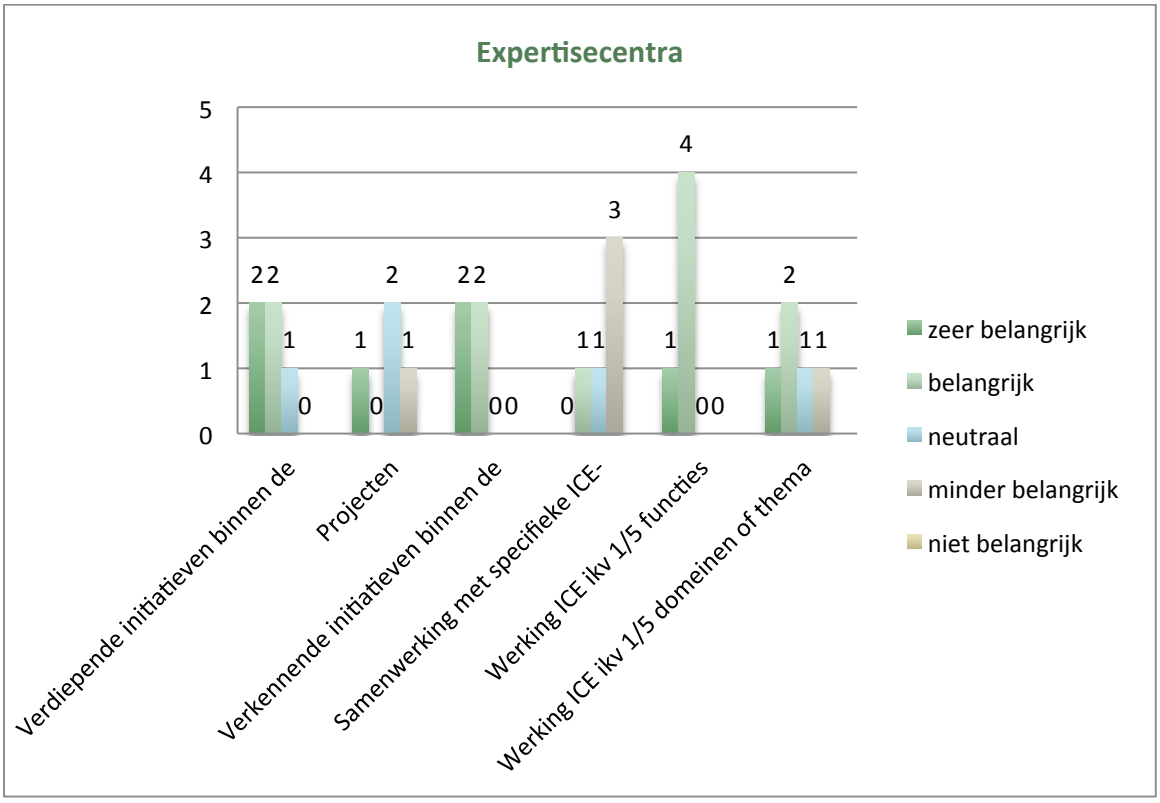

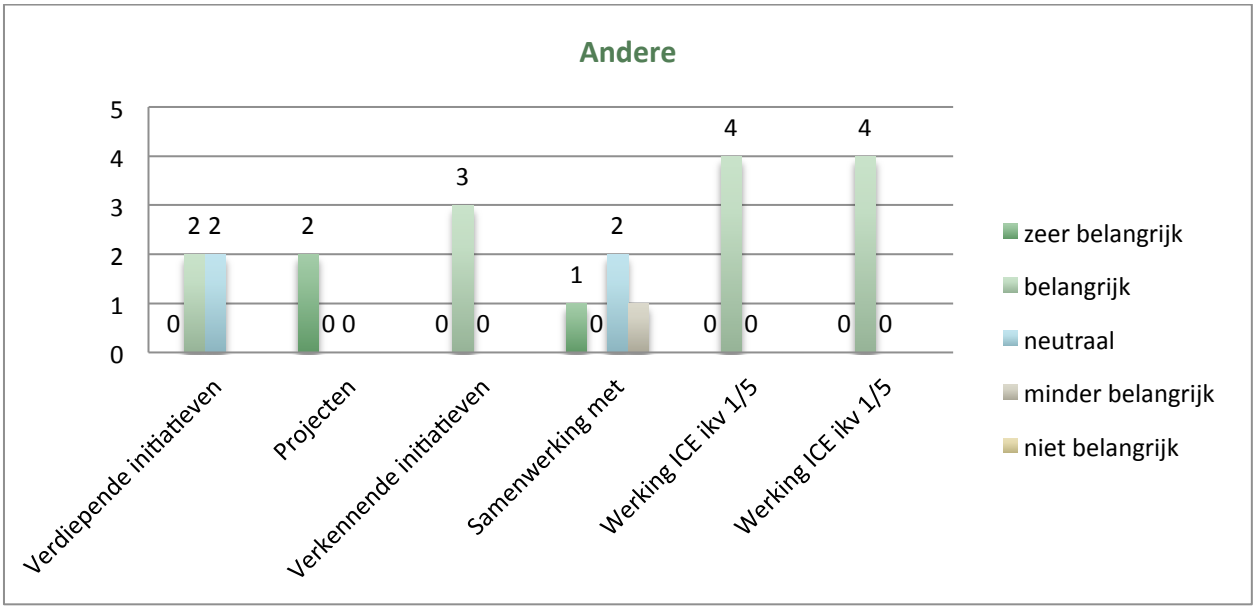
Per actortype

Erfgoedcellen
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0
5 6 1 0 0
0 8 2 2 0
3 6 1 2 0
2 2 0 6 2
1 8 1 1 1
2 1 6 3 0
Verdiepende initiatieven binnen de
Projecten
Verkennende initiatieven binnen de
Samenwerking met specifieke ICE-
Werking ICE ikv 1/5 functies
Werking ICE ikv 1/5 domeinen of thema
zeer belangrijk
belangrijk
neutraal
minder belangrijk
niet belangrijk

Expertisecentra
5
4
3
2
1
0
2 2 1 0
1 2 1 0
2 2 0 0
0 1 1 3
1 4 0 0
1 2 1 1
Verdiepende initiatieven binnen de
Projecten
Verkennende initiatieven binnen de
Samenwerking met specifieke ICE-
Werking ICE ikv 1/5 functies
Werking ICE ikv 1/5 domeinen of thema
zeer belangrijk
belangrijk
neutraal
minder belangrijk
niet belangrijk

ANALYSE

Algemeen

Over het algemeen wordt het **meest belang** gehecht aan ondersteuning bij

- verdiepende initiatieven binnen de werking *(36*zeer belangrijk/belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v. 1 van de 5 functies *(33*zeer belangrijk/belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(30*zeer belangrijk/belangrijk)*
- projecten *(27*zeer belangrijk/belangrijk)*

Minder belang wordt over het algemeen gehecht aan ondersteuning bij

- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap *(15*minder/niet belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v. 1/5 domeinen *(9*minder/niet belangrijk)*

Per actorype

Wanneer we deze resultaten uitsplitsen per actortype (deelsector), komen volgende verwachtingen in beeld:

Musea (16) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- verdiepende initiatieven binnen de werking *(15*belangrijk/zeer belangrijk)*
- projecten *(11*belangrijk/zeer belangrijk)*
- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap *(10*belangrijk/zeer belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v 1 van de 5 functies *(10*belangrijk/zeer belangrijk)*

Archieven (6) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- projecten *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- werking ICE i.k.v de 5 functies *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verdiepende initiatieven binnen de werking *(4*belangrijk)*
- samenwerking met specifieke ICE-gemeenschap *(4*belangrijk)*

Erfgoedcellen (12) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- verdiepende initiatieven binnen de werking *(11*belangrijk/zeer belangrijk)*
- werking ICE i.h.k.v 1 van de 5 functies *(9*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(9*belangrijk/zeer belangrijk)*
- projecten *(8*belangrijk/zeer belangrijk)*

Opvallend is dat de erfgoedcellen zo goed als geen vraag hebben naar ondersteuning bij samenwerking met specifieke ICE-gemeenschappen *(8*minder/niet belangrijk)*, en dat er weinig belangstelling is voor ondersteuning i.h.k.v. de werking rond ICE m.b.t. domeinen of thema's.

Expertisecentra (5) verwachten voornamelijk ondersteuning i.h.k.v.

- werking ICE i.h.k.v. 1 van de 5 functies *(5*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verdiepende initiatieven binnen de werking *(4*belangrijk/zeer belangrijk)*
- verkennende initiatieven binnen de werking *(4*belangrijk/zeer belangrijk)*

Net als bij de erfgoedcellen wordt de ondersteuning bij samenwerking met specifieke ICE-gemeenschappen door een nipte meerderheid van de expertisecentra (3 van de 5) niet of minder belangrijk bevonden.

BIJKOMENDE REACTIES

- Voor de ICE-organisatie is **werken vanuit samenwerking voor mij een evidentie**. Dus ik zou samenwerking zien als basis voor elke actie. Die samenwerking is er voor mij niet in eerste instantie met de ICE-gemeenschappen zelf, maar met organisaties en actoren uit het CE-veld (Vlaams & Int.).
- ik begrijp de vraag niet: wat bedoel je met 'actie' en met 'algemeen'?
- Hangt af van eigen beleid hieromtrent maar er zijn perspectieven.
- Bij **grensoverschrijdende** acties (Wallonië, Nederland...) verwacht ik ondersteuning
- **Een hele grote uitdaging voor ons is internationale contacten** leggen en de **veranderingen, accentwijzigingen binnen de UNESCO opvolgen**. Daar hebben we als lokale/regionale erfgoedcel te weinig voeling mee. De jaarlijkse uitwisseling met de erfgoedcellen rond ICE vind ik ook zeer waardevol. Daar zou ik zeker naartoe blijven komen. **Onze musea nog meer ICE-minded maken**. Daar zijn al heel wat stappen rond gezet, maar het mag aandacht blijven krijgen.
- Bij het uitdenken van mogelijkheden om rond ICE te werken
- Uitstippelen van **methodieken**
- **Herbestemming van (bibliotheek)collecties**
- Allemaal...
- **In kaart brengen en registreren van archieven en collecties die verband houden met ICE**
- **borging van ICE van internationale gemeenschappen** - **mondelinge geschiedenis**: methodiek - **controversieel erfgoed** zie verder: verslag gesprek 17 mei 2017 Opm.: thesis in de archivistiek rond juridische aspecten van controversieel erfgoed
- Het lijkt me dat er altijd kan gekeken worden naar opportuniteiten tot samenwerking, en aanboren van externe expertise indien nodig/mogelijk
- werking rond ICE in kader van 1 van de 5 functies = meer **transversale zaken over domeinen heen**, zie bv. ook huidige werkingslijn ICE & musea
- Bij verschillende acties, prioriteiten in overleg te bepalen.
- **Netwerking en doorverwijzing**

DEEL III: VORM VAN ONDERSTEUNING DOOR DE ICE-ORGANISATIE

VRAAG

Zelf kijk je vooral uit naar ondersteuning van de ICE-organisatie in de vorm van

- praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen
- praktijkuitwisseling en netwerken
- verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat
- internationale expertise en voorbeeldprakijken
- vorming

Antwoordoptie: top drie aanduiden

RESULTATEN

Algemeen

TOP 3 - op 1	musea	archieven	erfgoedcellen	exptcentra	EG.-bib	Andere	lok. EG.-org.	Totaal
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	7	2	4	0	0	1	1	***15***
praktijkuitwisseling en netwerken	4	0	3	2	1	1	0	***11***
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	1	4	3	1	0	0	0	***9***
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	2	0	1	2	0	0	0	***5***
vorming	2	0	0	0	0	0	0	***2***

TOP 3 - op 2								tot
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	4	1	5	1	1	0	0	***12***
praktijkuitwisseling en netwerken	2	2	2	3	0	1	1	***11***
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	7	1	0	1	0	0	0	***9***
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	2	1	3	0	0	1	0	***7***
vorming	1	1	1	0	0		0	***3***

TOP 3 - op 3								tot
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	5	1	2	2	0	1	0	***11***
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	5	3	1	0	1	0	0	***10***
praktijkuitwisseling en netwerken	2	1	4	0	0	0	0	***7***
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	3	0	1	1	0	1	1	***7***
vorming	1	1	3	1	0	0	0	***6***

Per actortype

Musea (16)	***top 1***	***top 2***	***top 3***	*tot*
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	7	4	5	*16*
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	2	7	5	*14*
praktijkuitwisseling en netwerken	4	2	2	*8*
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	1	2	3	*6*
vorming	2	1	1	*4*
Archieven (6)	***top 1***	***top 2***	***top 3***	*tot*
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	0	1	3	*4*
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	4	1	0	*5*
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	2	1	1	*4*
praktijkuitwisseling en netwerken	0	2	1	*3*
vorming	0	1	1	*2*
Erfgoedcellen (12)	***top 1***	***top 2***	***top 3***	*tot*
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	4	6	3	*13*
praktijkuitwisseling en netwerken	4	3	4	*11*
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	3	3	2	*8*
vorming	0	1	3	*4*
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	2	0	1	*3*
Expertisecentra (5)	***top 1***	***top 2***	***top 3***	*tot*
praktijkuitwisseling en netwerken	2	2	0	*4*
internationale expertise en voorbeeldpraktijken	1	1	0	*2*
praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen	0	1	1	*2*
verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat	1	0	1	*2*
vorming	0	0	1	*1*

ANALYSE

Er wordt globaal genomen het meest uitgekeken naar ondersteuning in de vorm van:

- praktijkgerichte methodes, tools en handleidingen
- praktijkuitwisseling en netwerken
- internationale expertise en voorbeeldpraktijken

Ook voor ondersteuning in de vorm van ‘verdiepende ondersteuning en trajectbegeleiding op maat’ bestaat nog relatief veel interesse. De minste interesse gaat opvallend uit naar ‘vorming’.

DEEL IV: DIGITAAL PLATFORM WWW.IMMATERIEELERFGOED.BE

VRAAG 1

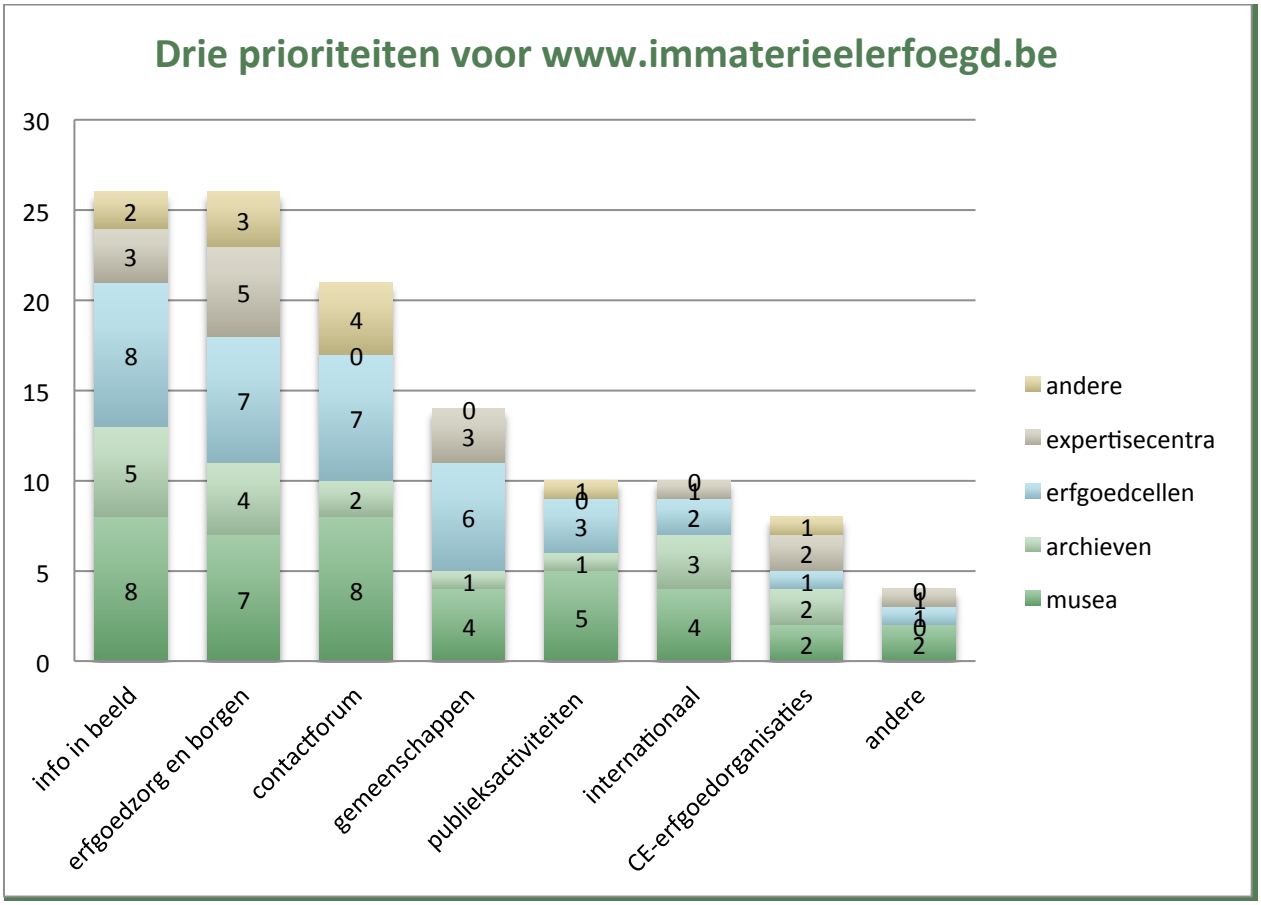
Wat moet het digitaal platform www.immaterieelerfgoed.be in de toekomst (meer) doen volgens jou?

- informatie over immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen online breed en toegankelijk in beeld brengen
- informatie omtrent erfgoedzorg en borgen van ICE vlot doorzoekbaar maken
- een contactforum bieden voor allerlei actoren die op één of andere wijze rond ICE actief zijn of interesse hebben
- activiteiten van gemeenschappen omtrent ICE in beeld brengen
- publieksactiviteiten omtrent ICE verzamelen en communiceren naar het brede publiek
- internationale voorbeeldpraktijken verzamelen en delen
- activiteiten van cultureel-erfgoedorganisaties omtrent ICE in beeld brengen
- andere
- niet ingevuld

Antwoordopties: top drie aanduiden

RESULTATEN

	musea	archieven	erfgcellen	exptcentra	andere	Tot.	
informatie over immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen online breed en toegankelijk in beeld brengen	8	5	8	3	2	*26*	21,67%
informatie omtrent erfgoedzorg en borgen van ICE vlot doorzoekbaar maken	7	4	7	5	3	*26*	21,67%
een contactforum bieden voor allerlei actoren die op één of andere wijze rond ICE actief zijn of interesse hebben	8	2	7	0	4	*21*	17,50%
activiteiten van gemeenschappen omtrent ICE in beeld brengen	4	1	6	3	0	*14*	11,67%
publieksactiviteiten omtrent ICE verzamelen en communiceren naar het brede publiek	5	1	3	0	1	*10*	8,33%
internationale voorbeeldpraktijken verzamelen en delen	4	3	2	1	0	*10*	8,33%
activiteiten van cultureel-erfgoedorganisaties omtrent ICE in beeld brengen	2	2	1	2	1	*8*	6,67%
andere*	2	0	1	1	0	*4*	3,33%
niet ingevuld	1	0	0	0	0	*1*	0,83%
							100,00%

ANALYSE

De 43 respondenten uit de CE-sector schuiven volgende prioriteiten naar voren voor de toekomstige werking van www.immaterieelerfgoed.be (o.b.v. het aanduiden van max. 3 prioriteiten):

- informatie over ICE in Vlaanderen online breed en toegankelijk in beeld brengen *(26*)*
- informatie over erfgoedzorg en borgen van ICE vlot doorzoekbaar maken *(26*)*
- contactforum bieden voor actoren die rond ICE actief zijn/interesse hebben *(21*)*

Volgende acties blijken voor de respondenten binnen de brede CE-sector veel minder prioritair:

- activiteiten van gemeenschappen omtrent ICE in beeld brengen *(14*)*
- publieksactiviteiten omtrent ICE verzamelen en communiceren naar het brede publiek *(10*)*
- internationale voorbeeldpraktijken verzamelen en delen *(10*)*
- activiteiten van cultureel-erfgoedorganisaties omtrent ICE in beeld brengen *(8*)*

BIJKOMENDE REACTIES

- Versnippering tegengaan, bijvoorbeeld van beeldatabanken
- Wij stellen de nood aan een dergelijk platform in vraag
- Verdiepende dossiers over ICE-thema's aanbieden
- Toelichting: voor het bekend maken van activiteiten en praktijken zijn er andere kanalen zoals Uit in Vlaanderen. Geen noodzaak aan nog een extra digitaal platform. Internationale voorbeelden ... delen via communicatiekanalen van nieuwe ICE-organisatie (nieuwsbrief, website …)

VRAAG 2

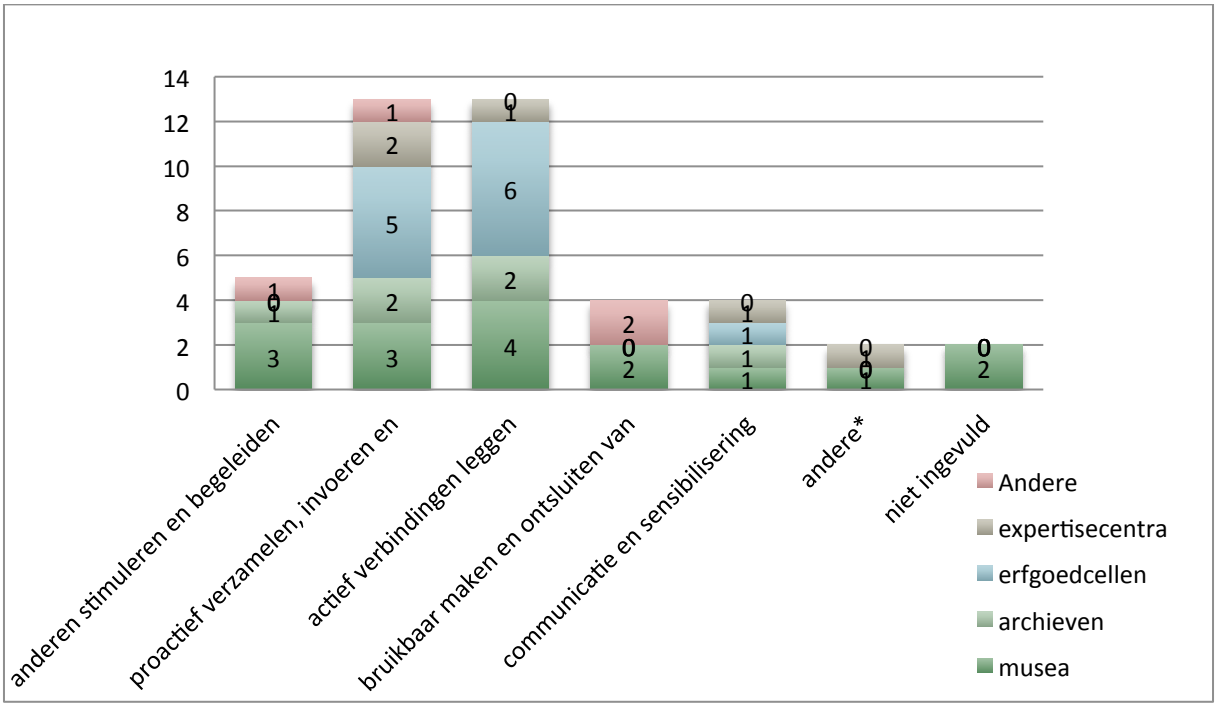
Waar moet vanuit de moderatie van het digitaal platform volgens jou prioritair op ingezet worden in de komende beleidsperiode?

- anderen (cultureel-erfgoedorganisaties en ICE-gemeenschappen) stimuleren en begeleiden bij het invoeren van gegevens door henzelf
- proactief verzamelen, invoeren en zichtbaar maken van gegevens van een brede/diverse waaier aan gemeenschappen, organisaties en individuen
- actief verbindingen leggen tussen allerlei mogelijke spelers (professionelen en vrijwilligers, roerend en immaterieel, diverse beleidsdomeinen, geografisch gespreide groepen clusteren, etc.)
- het bruikbaar maken en ontsluiten (redactie, etc) van informatie vanuit de ingevoerde gegevens
- communicatie en sensibilisering naar het brede publiek

Antwoordopties: voorkeur aanvinken

RESULTATEN

	musea	archieven	erfgoedcellen	expertisecentra	Andere		
anderen stimuleren en begeleiden	3	1	0	0	1	5	11,63%
proactief verzamelen, invoeren en zichtbaar maken	3	2	5	2	1	13	30,23%
actief verbindingen leggen	4	2	6	1	0	13	30,23%
bruikbaar maken en ontsluiten van info	2	0	0	0	2	4	9,30%
communicatie en sensibilisering naar het brede publiek	1	1	1	1	0	4	9,30%
*andere**	1	0	0	1	0	2	4,65%
niet ingevuld	2	0	0	0	0	2	4,65%
						43	100,00%

ANALYSE

Volgens de respondenten dient vanuit de moderatie van het digitale platform prioritair ingezet te worden op (beide 30%):

- het proactief verzamelen, invoeren en zichtbaar maken van gegevens van een brede/diverse waaier aan gemeenschappen, organisaties en individuen
- het actief verbindingen leggen tussen allerlei mogelijke spelers (professionelen en vrijwilligers, roerend en immaterieel, diverse beleidsdomeinen, geografisch gespreide groepen clusteren, etc.)

In veel mindere mate komen volgende actiepunten naar boven:

- anderen (cultureel-erfgoedorganisaties en ICE-gemeenschappen) stimuleren en begeleiden bij het invoeren van gegevens door henzelf (11,63%)
- communicatie en sensibilisering naar het brede publiek (9,3%)
- het bruikbaar maken en ontsluiten (redactie, etc) van informatie vanuit de ingevoerde gegevens (9,3%)

BIJKOMENDE REACTIES

- Andere antwoorden:
    - Gebruiksvriendelijkheid van het platform voor erfgoedgemeenschappen verhogen
    - Toelichting: voor het bekend maken van activiteiten en praktijken zijn er andere kanalen zoals Uit in Vlaanderen. Geen noodzaak aan nog een extra digitaal platform. Internationale voorbeelden,... delen via communicatiekanalen van nieuwe ICE-organisatie (nieuwsbrief, website,...)
- Het zou niet onlogisch zijn verbindingen te leggen en van daaruit pro-actief anderen te stimuleren: **soort van combinatie van de drie eerste antwoorden** ...? Waar nodig kan men zelf nog altijd aanvullen (bv. voor ICE-elementen die maatschappelijk minder voor de hand liggen of waar geen trekker voor bestaat maar die wel zorgen voor een bijstelling van het te eenzijdig Vlaams beeld op ICE, bv. Offerfeest).
- Het is **niet duidelijk** voor ons of het een open vraag is of we moeten vertrekken van de bestaande doelstellingen van het platform. De antwoorden zullen ook verschillend zijn per doelgroep en het is op deze manier niet mogelijk om dat aan te geven.
- Er zijn **andere platformen** waarop expertise en activiteiten rond ICE kan gedeeld worden.
- Platform is **niet representatief** voor brede veld, veel gemeenschappen vinden de weg niet naar dit kanaal.
- Ik denk dat er in de komende beleidsperiode moet ingezet worden op een **proactieve benadering**, echter in combinatie met **het blijvend stimuleren en begeleiden van gemeenschappen om zelf in te voeren**. De proactieve benadering beschouw ik als een tijdelijke oplossing om (snel) meer diversiteit op het platform te krijgen (verschillende ICE-domeinen en profielen) opdat ICE-gemeenschappen zich er sneller in herkennen.
- in 1ste instantie is er nood aan een tool die toont wat er allemaal is, dus eerder **sensibiliseren naar het brede publiek** en **tonen van wat leeft in de vele diverse erfgoedgemeenschappen**. Voor actieve spelers rond ICE is het delen en dergelijk ook van belang, maar ik denk dat je daar andere tools of werkvormen moet hanteren. Of werken met 2 of meerdere lagen.

VRAAG 3

Heb je verwachtingen m.b.t. het digitaal platform die in voorgaande vragen niet aan bod kwamen?

Antwoordopties: open vraag

RESULTATEN

- De website ook meer laten groeien als **instrument voor de gemeenschappen** zelf, met mogelijkheden tot intensiever inzetten van sociale media, het delen stimuleren op de sites van de betrokken gemeenschappen ...
- Op dit moment **werkt het platform te verwarrend**: is het voor het brede publiek of is het een platform voor expertise-uitwisseling binnen de ICE-gemeenschap? Indien voor beide doelpublieken wordt gekozen, dan moet men mogelijk nadenken over 2 verschillende front-ends (cfr. UitinVlaanderen en UitDatabank)
- De Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience verzamelt en bewaart publicaties m.b.t. het Vlaamse immateriële erfgoed. We doen en deden dit zo volledig mogelijk, met een exhaustieve collectie tot gevolg. We vinden het **wenselijk dat onze ondersteunende (materiële) collectie zichtbaar wordt gemaakt op dit platform**.
- Wordt er in de toekomst een **categorisering** gemaakt van de ICE-tradities die Tapis Plein in kaart wil brengen? Wordt er een **veldkaart** opgesteld van welke thema's er in beeld zijn gebracht / zullen worden gebracht? Archiefbank kan hier mogelijk op inspelen en dit meenemen in haar thematische campagnes.
- **Laagdrempelig instrument om diversiteit aan ICE in Vlaanderen en Brussel te tonen**
- **Gebruiksvriendelijk en overzichtelijk** instrument creëren